Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

zo 4. júna 2020*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Ochrana spotrebiteľa – Smernica 93/13/EHS – Článok 7 ods. 1 – Spotrebiteľský úver – Preskúmanie nekalej povahy podmienok – Nedostavenie sa spotrebiteľa na súd – Rozsah povinnosti súdu konať aj bez návrhu“

Vo veci C-495/19,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Sąd Okręgowy w Poznaniu (Krajský súd Poznaň, Poľsko) zo 14. mája 2019 a doručený Súdnemu dvoru 26. júna 2019, ktorý súvisí s konaním:

Kancelaria Medius SA

proti

RN,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory M. Safjan, sudcovia C. Toader (spravodajkyňa) a N. Jääskinen,

generálny advokát: G. Pitruzzella,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Kancelaria Medius SA, v zastúpení: D. Woźniak, adwokat,

– poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

– maďarská vláda, v zastúpení: M. Z. Fehér a R. Kissné Berta, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: N. Ruiz García a A. Szmytkowska, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: poľština.

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi spoločnosťou Kancelaria Medius SA a fyzickou osobou RN, ktorého predmetom bola pohľadávka, ktorú mal RN údajne uhradiť v rámci zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Právny rámec

Právo Únie

3 Článok 1 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje:

„Účelom tejto smernice je aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov, ktoré sa [týkajú] nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom.“

4 Článok 2 písm. b) a c) tejto smernice definuje pojmy „spotrebiteľ“ a „predajca alebo dodávateľ“ takto:

„b) ‚spotrebiteľ‘ znamená akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k [jej] obchodom, podnikaniu alebo povolaniu;

c) ‚predajca alebo dodávateľ‘ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k [jej] obchodom, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva.“

5 Článok 3 ods. 1 uvedenej smernice stanovuje:

„Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.“

6 Článok 6 ods. 1 tej istej smernice znie:

„Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“

7 Článok 7 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.“

Poľské právo

8 Článok 339 Kodeksu postępowania cywilnego (Občiansky súdny poriadok) stanovuje:

„1. Ak sa žalovaný nedostaví na pojednávanie alebo ak sa síce dostaví, ale napriek svojej prítomnosti sa na ňom nezúčastní, súd vydá rozsudok pre zmeškanie.

2. V tomto prípade sa tvrdenia žalobcu k skutkovým okolnostiam uvedené v žalobe alebo v procesných dokumentoch, ktoré boli žalovanému doručené pred pojednávaním, považujú za pravdivé okrem prípadu, že by vzbudzovali dôvodné pochybnosti alebo že by boli uvedené s cieľom obísť právo.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

9 Kancelaria Medius, spoločnosť so sídlom v Krakove (Poľsko), ktorá ponúka služby vymáhania pohľadávok, podala na Sąd Rejonowy w Trzciance (Okresný súd Trzcianka, Poľsko) žalobu proti RN, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy 1 231 poľských zlotých (PLN) (približne 272 eur), spolu s úrokmi, na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorú RN údajne uzavrel so spoločnosťou Kreditech Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (spoločnosť s ručením obmedzeným), bankovou inštitúciou so sídlom vo Varšave (Poľsko), ktorá bola právnym predchodcom spoločnosti Kancelaria Medius.

10 Na podporu svojej žaloby predložila Kancelaria Medius kópiu rámcovej zmluvy, ktorá neobsahovala podpis RN, ako aj dokumenty potvrdzujúce uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky s jej právnym predchodcom.

11 Sąd Rejonowy w Trzciance (Okresný súd Trzcianka) usúdil, že tieto dokumenty a dôkazy predložené spoločnosťou Kancelaria Medius nepreukazujú existenciu predmetnej pohľadávky. Napriek tomu, že sa RN nedostavil na pojednávanie, uvedený súd rozsudkom pre zmeškanie žalobu zamietol.

12 Kancelaria Medius podala proti rozsudku Sąd Rejonowy w Trzciance (Okresný súd Trzcianka) odvolanie na Sąd Okręgowy w Poznaniu (Krajský súd Poznaň, Poľsko), pričom tvrdila, že Sąd Rejonowy w Trzciance (Okresný súd Trzcianka) mal v súlade s článkom 339 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vychádzať len z dokumentov, ktoré mu predložila.

13 Vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o tomto odvolaní, na jednej strane zdôrazňuje, že v poľskom práve sú procesné pravidlá týkajúce sa rozsudku pre zmeškanie uplatniteľné aj na konania začaté predajcami alebo dodávateľmi proti spotrebiteľom.

14 Na druhej strane uvádza, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie v súlade s článkom 339 Občianskeho súdneho poriadku, keďže žalovaný po tom, čo mu žaloba bola riadne doručená, nevyužil procesnú obranu, pričom spresňuje, že podľa článku 139 Občianskeho súdneho poriadku sa takzvané „náhradné“ doručenie považuje za uskutočnené, ak účastník konania neprevzal písomnosť, ktorú mu súd doručil, hoci mal možnosť tak urobiť.

15 Za týchto okolností má tento súd pochybnosti o súlade vnútroštátneho ustanovenia, akým je článok 339 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, s úrovňou ochrany spotrebiteľov vyžadovanou v smernici 93/13, najmä pokiaľ ide o povinnosť súdu preskúmať aj bez návrhu prípadnú nekalú povahu podmienok v spotrebiteľskej zmluve.

16 Podľa vnútroštátneho súdu totiž znenie článku 339 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku ukladá, aby súd vydal proti spotrebiteľovi rozsudok pre zmeškanie, ktorého skutkový základ tvoria výlučne tvrdenia žalobcu, v tomto prípade predajcu alebo dodávateľa, ktoré sa majú považovať za pravdivé, okrem prípadu, že by tieto tvrdenia vzbudzovali „dôvodné pochybnosti“ alebo že by súd usúdil, že tieto

tvrdenia „boli uvedené s cieľom obísť právo“. Z toho pritom vyplýva, že čím budú informácie predložené predajcom alebo dodávateľom stručnejšie, tým menej je pravdepodobné, že súd bude mať „dôvodné pochybnosti“.

17 Vnútroštátny súd poukazuje na judikatúru Súdneho dvora, najmä na rozsudky z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, body 40 a 57), ako aj z 3. apríla 2019, Aqua Med (C-266/18, EU:C:2019:282, bod 47), podľa ktorej ustanovenia vnútroštátneho práva musia rešpektovať zásadu ekvivalencie a právo spotrebiteľa na účinný prostriedok nápravy, ako je zakotvené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie. Hoci bola zásada ekvivalencie rešpektovaná ustanoveniami článku 339 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý sa uplatňuje na všetky vnútroštátne konania v občianskych veciach, vnútroštátny súd sa pýta na požiadavku práva na účinný prostriedok nápravy v prípade, ak vnútroštátny súd nemá možnosť aj bez návrhu preskúmať nekalú povahu zmluvných podmienok.

18 Tak je to v prejednávanej veci, pokiaľ ide o rozsudok prvostupňového súdu, ktorý mal v súlade s článkom 339 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku vyhovieť návrhom žalobkyne bez toho, aby súd mohol overovať existenciu a obsah zmluvy.

19 Za týchto okolností Sąd Okręgowy w Poznaniu (Krajský súd Poznaň) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúcu prejudiciálnu otázku:

„Má sa článok 7 ods. 1 smernice [93/13] vykladať v tom zmysle, že bráni procesným predpisom, podľa ktorých súd môže vydať rozsudok pre zmeškanie založený výlučne na tvrdeniach žalobcu uvedených v žalobe, ktoré musí považovať za pravdivé, ak sa žalovaný – spotrebiteľ, ktorý bol riadne upovedomený o termíne pojednávania – naň nedostaví a ani nepodnikne nijaké kroky na svoju obranu?“

O prejudiciálnej otázke

20 Na úvod, pokiaľ ide o prípustnosť tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania, je potrebné uviesť, že z písomných pripomienok poľskej vlády vyplýva, že podľa názoru tejto vlády, ktorý sa líši od výkladu vnútroštátneho súdu, dôkaz o existencii pohľadávky nespadá do pôsobnosti smernice 93/13 a že tento súd, ktorý rozhoduje o odvolaní, by mal rozhodnúť bez uplatnenia ustanovení týkajúcich sa rozsudkov pre zmeškanie, čím rozhodnutie vo veci samej nezávisí od odpovede na položenú otázku, a preto táto otázka nie je relevantná.

21 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý prejednáva spor a ktorý nesie zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre vydanie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. V dôsledku toho, ak sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 20. septembra 2017, Andriciuc a i., C-186/16, EU:C:2017:703, bod 19 a citovaná judikatúra).

22 Z toho vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o návrhu vnútroštátneho súdu len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočné zodpovedanie otázok, ktoré sa mu položili (rozsudok z 19. septembra 2019, Lovasné Tóth, C-34/18, EU:C:2019:764, bod 40 a citovaná judikatúra).

23 V prejednávanej veci však zo spisu predloženého Súdnemu dvoru zjavne nevyplýva, že by situácia v spore vo veci samej zodpovedala niektorej z týchto hypotéz. Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania predovšetkým vyplýva, že odvolací súd musí posúdiť, či sa prvostupňový súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď zamietol žalobu predajcu alebo dodávateľa z dôvodu, že dokumenty, ktoré mal k dispozícii, mu neumožňovali overiť, či bola pohľadávka založená na nekalých podmienkach v zmysle smernice 93/13.

24 Okrem toho podľa článku 1 ods. 1 a článku 3 ods. 1 smernice 93/13 sa táto smernica uplatňuje na podmienky v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, ktoré neboli individuálne dohodnuté (rozsudok zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska a i., C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 51 a citovaná judikatúra).

25 Keďže, ako vyplýva z informácií vnútroštátneho súdu, spor vo veci samej sa vedie medzi dodávateľom a spotrebiteľom vo veci nároku z pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorej znenie je štandardizované, môže takýto spor spadať do pôsobnosti smernice 93/13.

26 Predmetný návrh na začatie prejudiciálneho konania je preto prípustný.

27 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 7 ods. 1 smernice 93/13 vykladať v tom zmysle, že bráni takému výkladu vnútroštátneho ustanovenia, ktorý by súdu, ktorý rozhoduje o žalobe podanej predajcom alebo dodávateľom proti spotrebiteľovi a spadajúcej do pôsobnosti tejto smernice a ktorý rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prípade, že sa tento spotrebiteľ nedostavil na pojednávanie, na ktoré bol predvolaný, bránil prijať opatrenia na vykonanie dokazovania nevyhnutné na to, aby súd aj bez návrhu posúdil nekalú povahu zmluvných podmienok, o ktoré tento predajca alebo dodávateľ opieral svoju žalobu, ak má tento súd pochybnosti o nekalej povahe týchto zmluvných podmienok v zmysle uvedenej smernice a vyžadoval by, aby uvedený súd rozhodol na základe tvrdení predajcu alebo dodávateľa, ktoré musí považovať za pravdivé.

28 Najprv treba pripomenúť, že podľa článku 2 písm. b) smernice 93/13 sa pojem „spotrebiteľ“ v zmysle tejto smernice má rozumieť ako „akákoľvek fyzická osoba, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k jej obchodom, podnikaniu alebo povolaniu“. Pojem „predajca alebo dodávateľ“ je definovaný pod písmenom c) tohto článku ako zahŕňajúci „akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jej obchodom, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva“.

29 Ďalej článok 7 ods. 1 smernice 93/13 stanovuje, že členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

30 Súdny dvor vo svojej ustálenej judikatúre zdôraznil povahu a význam verejného záujmu, ktorým je ochrana spotrebiteľov, ktorí sa voči predajcom alebo dodávateľom nachádzajú v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ich vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohli mať vplyv na ich obsah (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. apríla 2019, Aqua Med, C-266/18, EU:C:2019:282, body 27 a 43, ako aj z 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, bod 23).

31 Súdny dvor tak spresnil, že ochrana, ktorú smernica 93/13 priznáva spotrebiteľom, sa vzťahuje na prípady, v ktorých sa spotrebiteľ, ktorý s predajcom alebo dodávateľom uzavrel zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, zdrží či už namietania toho, že táto zmluva patrí do pôsobnosti tejto smernice, alebo namietania nekalej povahy tejto podmienky, a to buď z dôvodu, že o svojich právach nevie, alebo

preto, že je odrádzaný od ich uplatňovania vzhľadom na náklady, ktoré by spôsobilo súdne konanie (rozsudok zo 17. mája 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 32 a citovaná judikatúra).

32 Aj keď Súdny dvor už opakovane a s prihliadnutím na požiadavky článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 smernice 93/13 vymedzil spôsob, akým má vnútroštátny súd zabezpečiť ochranu práv, ktoré spotrebiteľom vyplývajú z tejto smernice, nič to nemení na skutočnosti, že právo Únie v zásade neharmonizuje postupy uplatniteľné na skúmanie údajne nekalej povahy zmluvnej podmienky, a že tieto postupy teda patria do pôsobnosti vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov, avšak pod podmienkou, že nesmú byť menej priaznivé než pravidlá, ktoré upravujú obdobné situácie podliehajúce vnútroštátnemu právu (zásada ekvivalencie), a že stanovujú právo na účinný prostriedok nápravy, ako vyplýva z článku 47 Charty základných práv (pozri rozsudky z 31. mája 2018, Sziber, C-483/16, EU:C:2018:367, bod 35, ako aj z 3. apríla 2019, Aqua Med, C-266/18, EU:C:2019:282, bod 47).

33 Pokiaľ ide o zásadu ekvivalencie, treba uviesť, že Súdny dvor nemá žiaden dôvod pochybovať o súlade dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy s danou zásadou.

34 Pokiaľ ide o právo na účinný prostriedok nápravy, treba uviesť, že každý prípad, v ktorom sa vynára otázka, či vnútroštátne procesné ustanovenie znemožňuje alebo nadmerne sťažuje uplatňovanie práva Únie, sa musí skúmať s prihliadnutím na postavenie tohto ustanovenia v rámci celého procesného postupu, na jeho priebeh a jeho osobitosti na rôznych stupňoch vnútroštátnych súdov. Špecifiká konaní však nemôžu predstavovať skutočnosť, ktorá by mohla ovplyvniť právnu ochranu, ktorá musí byť spotrebiteľom poskytnutá na základe ustanovení smernice 93/13 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. apríla 2016, Radlinger a Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, bod 50 a citovanú judikatúru).

35 V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že pri neexistencii účinného preskúmania potenciálnej nekalej povahy podmienok predmetnej zmluvy nemožno zaručiť dodržanie práv priznaných smernicou 93/13 (pozri rozsudok z 13. septembra 2018, Profi Credit Polska, C-176/17, EU:C:2018:711, bod 62 a citovaná judikatúra).

36 S cieľom zabezpečiť ochranu stanovenú uvedenou smernicou Súdny dvor totiž zdôraznil, že vo veci týkajúcej sa tiež konania o vydanie rozsudku pre zmeškanie možno tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom vyrovnať iba pozitívnym zásahom, ktorý je nezávislý od zmluvných strán (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. mája 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 28 a citovanú judikatúru).

37 Po prvé podľa ustálenej judikatúry je vnútroštátny súd povinný *ex offo* posúdiť nekalú povahu zmluvnej podmienky patriacej do pôsobnosti smernice 93/13, a tým odstrániť nerovnováhu existujúcu medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom, a to hneď ako je oboznámený s právnymi a so skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel (rozsudok z 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, bod 26 a citovaná judikatúra).

38 Po druhé v prípade neexistencie uvedených právnych a skutkových okolností musí mať vnútroštátny súd rozhodujúci v spore medzi spotrebiteľom a predajcom alebo dodávateľom možnosť *ex offo* nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá je predmetom sporu, patrí do pôsobnosti tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, body 36 a 37 a citovanú judikatúru).

39 V prejednávanej veci z informácií uvedených v spise predloženom Súdnemu dvoru vyplýva, že v konaní o vydaní rozsudku pre zmeškanie, dotknutom vo veci samej, musí súd, na ktorý sa žalobkyňa obrátila, v prípade nedostavenia sa žalovaného na pojednávanie rozhodnúť na základe skutkových tvrdení uvedených žalobkyňou, ktoré sa považujú za pravdivé okrem prípadu, že vzbudzujú dôvodné pochybnosti alebo boli uvedené s cieľom obísť právo.

40 V tejto súvislosti z judikatúry citovanej v bodoch 36 až 38 tohto rozsudku vyplýva, že aj v prípade, ak sa spotrebiteľ nedostaví na pojednávanie, musí súd, ktorý rozhoduje v spore týkajúcom sa zmluvy o spotrebiteľskom úvere, mať možnosť prijať opatrenia na vykonanie dokazovania nevyhnutné na overenie možnej nekalej povahy podmienok patriacich do pôsobnosti smernice 93/13, a tak zabezpečiť spotrebiteľovi ochranu jeho práv vyplývajúcich z tejto smernice.

41 Je pravda, že Súdny dvor spresnil, že dispozičná zásada, na ktorú tiež poukázala maďarská vláda vo svojich písomných pripomienkach, a zásada *ne ultra petita*, by mohli byť porušené, ak by vnútroštátne súdy boli na základe smernice 93/13 povinné ignorovať alebo prekročiť hranice predmetu sporu stanovené žalobnými návrhmi a žalobnými dôvodmi účastníkov konania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. marca 2020, Lintner, C-511/17, EU:C:2020:188, bod 31).

42 V prejednávanej veci však nejde o preskúmanie iných zmluvných podmienok než tých, na ktorých dodávateľ, ktorý podal návrh na začatie súdneho konania, založil svoj nárok a ktoré sú v dôsledku toho predmetom sporu.

43 Vnútroštátny súd totiž uvádza, že nemá k dispozícii zmluvu predstavujúcu základ spornej pohľadávky, ktorá bola podpísaná oboma zmluvnými stranami, ale len kópiu rámcovej zmluvy, ktorá neobsahuje podpis žalovaného.

44 Treba pritom konštatovať, že hoci sa smernica 93/13 podľa jej článku 3 ods. 1 vzťahuje na podmienky, ktoré neboli individuálne dohodnuté, čo zahŕňa najmä štandardné zmluvy, nemožno usudzovať, že súd „má k dispozícii skutkové a právne okolnosti“ v zmysle už citovanej judikatúry, a to len z toho dôvodu, že disponuje kópiou rámcovej zmluvy používanej týmto predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mal tento súd k dispozícii dokument potvrdzujúci uzavretie zmluvy medzi účastníkmi konania vo veci, o ktorej rozhoduje (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 64).

45 V dôsledku toho dispozičná zásada a zásada *ne ultra petita* nebránia tomu, aby vnútroštátny súd vyžadoval od žalobkyne, aby predložila jeden alebo viaceré dokumenty, ktoré sú základom pre podanie jej návrhu, pretože takáto výzva smeruje len k zabezpečeniu procesného rámca dokazovania (rozsudok zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 68).

46 Z toho vyplýva, že účinnú súdnu ochranu nemožno zaručiť, ak vnútroštátny súd prejednávajúci spor, ktorý je vedený predajcom alebo dodávateľom voči spotrebiteľovi a na ktorý sa vzťahuje smernica 93/13, nemá napriek nedostaveniu sa spotrebiteľa na pojednávanie možnosť overiť zmluvné podmienky, na ktorých predajca alebo dodávateľ založil svoj návrh, v prípade pochybností o nekalej povahe týchto zmluvných podmienok. Ak je tento súd podľa vnútroštátneho ustanovenia povinný považovať za pravdivé skutkové tvrdenia predajcu alebo dodávateľa, pozitívny zásah tohto súdu, ktorý vyžaduje smernica 93/13 pre zmluvy patriace do jej pôsobnosti, by bol zúžený na nulu.

47 Vnútroštátne súdy sú pri uplatňovaní vnútroštátneho práva pritom povinné ho vykladať v čo najväčšej možnej miere s ohľadom na znenie a účel smernice 93/13 tak, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok (rozsudok zo 17. mája 2018, Karel de Grote – Hogeschool Katholieke Hogeschool Antwerpen, C-147/16, EU:C:2018:320, bod 41 a citovaná judikatúra).

48 Ak preto vnútroštátny súd konštatuje, že vnútroštátne ustanovenie, akým je článok 339 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, bráni súdu, ktorý rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie o žalobe predajcu alebo dodávateľa, aby vykonal dokazovanie, ktoré mu umožní aj bez návrhu preskúmať podmienky, na ktoré sa vzťahuje táto smernica a ktoré sú predmetom sporu, prináleží mu overiť, či by mohol byť zvážený výklad v súlade s právom Únie prostredníctvom takých výnimiek, akými sú „dôvodné pochybnosti“ alebo „obchádzanie práva“ stanovené v uvedenom článku 339 ods. 2, pokiaľ by umožnil súdu, ktorý má rozhodnúť o vydaní súdu pre zmeškanie, prijať nevyhnutné opatrenia na vykonanie dokazovania.

49 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že s prihliadnutím na všetky pravidlá vnútroštátneho práva a pri uplatnení ním uznaných výkladových metód prináleží vnútroštátnym súdom rozhodnúť, či a v akom rozsahu je možné vykladať vnútroštátne ustanovenie, akým je článok 339 Občianskeho súdneho poriadku, v súlade so smernicou 93/13, bez toho, aby sa vykonal výklad *contra legem* tohto vnútroštátneho ustanovenia (pozri analogicky rozsudok zo 17. apríla 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, bod 71 a citovanú judikatúru).

50 Súdny dvor navyše rozhodol, že požiadavka konformného výkladu zahŕňa povinnosť vnútroštátnych súdov zmeniť prípadne ustálenú judikatúru, pokiaľ táto vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi smernice (rozsudok zo 17. apríla 2018, Egenberger, C-414/16, EU:C:2018:257, bod 72 a citovaná judikatúra).

51 V prípade, ak by nebolo možné vykladať a uplatňovať vnútroštátnu právnu úpravu v súlade s požiadavkami smernice 93/13, sú vnútroštátne súdy povinné aj bez návrhu preskúmať, či dojednania dohodnuté medzi stranami majú nekalú povahu, a na tento účel prijať nevyhnutné opatrenia na vykonanie dokazovania a neuplatniť akékoľvek vnútroštátne ustanovenia alebo judikatúru, ktoré sú v rozpore s uvedeným preskúmaním (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. novembra 2019, Profi Credit Polska, C-419/18 a C-483/18, EU:C:2019:930, bod 76 a citovanú judikatúru).

52 Z vyššie uvedeného vyplýva, že článok 7 ods. 1 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takému výkladu vnútroštátneho ustanovenia, ktorý by súdu, ktorý rozhoduje o žalobe podanej predajcom alebo dodávateľom proti spotrebiteľovi a spadajúcej do pôsobnosti tejto smernice a ktorý v prípade, že sa tento spotrebiteľ nedostavil na pojednávanie, na ktoré bol predvolaný, rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie, bránil prijať opatrenia na vykonanie dokazovania nevyhnutné na to, aby súd aj bez návrhu posúdil nekalú povahu zmluvných podmienok, o ktoré tento predajca alebo dodávateľ opieral svoju žalobu, ak má tento súd pochybnosti o nekalej povahe týchto zmluvných podmienok v zmysle uvedenej smernice.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

Článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takému výkladu vnútroštátneho ustanovenia, ktorý by súdu, ktorý rozhoduje o žalobe podanej predajcom alebo dodávateľom proti spotrebiteľovi a spadajúcej do pôsobnosti tejto smernice a ktorý v prípade, že sa tento spotrebiteľ nedostavil na pojednávanie, na ktoré bol predvolaný, rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie, bránil prijať opatrenia na vykonanie dokazovania nevyhnutné na to, aby súd aj bez návrhu posúdil nekalú povahu zmluvných podmienok, o ktoré tento predajca alebo dodávateľ opieral svoju žalobu, ak má tento súd pochybnosti o nekalej povahe týchto zmluvných podmienok v zmysle uvedenej smernice.

Podpisy